

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական
ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2014թ.

Բովանդակություն

	Էջ
Անկախ ատդիտորի եզրակացություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

Grant Thornton

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրասր Թորնթոն ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երեւան 0012
Վաղարշյան 8/1

Հ. + 374 10 260 964
Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC
8/1 Vagharshyan str.
0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964
F + 374 10 260 961

www.grantthornton.am

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին և խորհրդին.

Մեր կողմից իրականացվել է «ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերության (այսուհետև՝ «Բանկ») կից ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և այլ ծանոթագրություններ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Բանկի ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Աուդիտորի պատասխանատվություն

Մենք պատասխանատու ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան մեր կողմից իրականացված աուդիտի հիման վրա նշված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր արտահայտած կարծիքի համար: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է աուդիտը պլանավորել և անցկացնել՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ ողջամիտ երաշխիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում ու համապատասխան ծանոթագրություններում արտացոլված տվյալները հիմնավորող փաստերի ձեռքբերման նպատակով մշակված ընթացակարգեր, որոնց ընտրությունը

դիտ, Հարկեր, Խորհրդատվություն
it, Tax, Advisory
մթ Թորնթոն Ինթերնեշնլ ադվոկատներ
ber of Grant Thornton International Ltd

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Տոկոսային և մնամատիպ եկամուտներ	6	11,043,246	10,781,306
Տոկոսային և մնամատիպ ծախսեր	6	(4,828,602)	(4,827,242)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		6,214,644	5,954,064
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	987,384	1,019,862
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(390,914)	(347,505)
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ		596,470	672,357
Զուտ օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից		16,011	133,596
Զուտ եկամուտ արտարժույթային գործառնություններից	8	918,731	885,189
Զուտ օգուտ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից		187,068	173,812
Այլ գործառնական զուտ եկամուտ	9	377,041	192,461
Գործառնական եկամուտ		8,309,965	8,011,479
Արժեզրկումից կորուստներ	10	(740,436)	(485,945)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	11	(2,190,857)	(1,986,314)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	12	(1,838,093)	(1,657,284)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		3,540,579	3,881,936
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(697,147)	(799,256)
Տարվա շահույթ		2,843,432	3,082,680

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք

Հոդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ/(վնաս)	(295,000)	1,320,162
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ	(342,193)	(833,695)
Վերահաշվարկվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ	127,439	(97,294)
Զուտ օգուտ հոդվածներից, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում	(509,754)	389,173
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո	(509,754)	389,173
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	2,333,678	3,471,853

Մեկ բաժնետոմսին ընկնող բազային շահույթ	14	2.2	2.4
--	----	-----	-----

6-ից 62 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական
 հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական փճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրամաց համարժեքներ	15	44,757,540	43,926,729
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	16	15,424,281	13,350,157
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	17	7,276,797	4,385,009
Հաճախորդներին տրված վարկեր	18	65,986,845	59,594,347
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	19	2,645,065	2,634,449
Հետաձգված հարկային ակտիվ	13	66,917	-
Այլ ակտիվներ	20	2,205,788	1,345,766
Ընդամենը՝ ակտիվներ		138,363,233	125,236,457
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	21	2,845,621	2,578,903
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	22	65,810,353	67,279,693
Այլ փոխառություններ	23	47,139,909	34,892,464
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		132,765	147,011
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	13	-	63,883
Այլ պարտավորություններ	24	765,190	641,786
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		116,693,838	105,603,740
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	25	6,387,505	6,387,505
Էմիսիոն եկամուտ		1,947,880	1,947,880
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերազնահատման պահուստ		(63,423)	446,331
Կուտակված շահույթ		13,397,433	10,851,001
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		21,669,395	19,632,717
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		138,363,233	125,236,457

Ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ներկայացված 3-ից 62 էջերում, ստորագրվել են Բանկի վարչության նախագահի և գլխավոր հաշվապահի կողմից 2015թ. ապրիլի 16-ին:

7-ից 62 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Աշոտ Օսիպյան
 Վարչության նախագահ

Տիգրան Գալստյան
 Գլխավոր հաշվապահ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնա- հատման պահուստ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	6,387,505	1,947,880	57,158	8,065,339	16,457,882
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	(297,018)	(297,018)
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	-	-	(297,018)	(297,018)
Տարվա շահույթ	-	-	-	3,082,680	3,082,680
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>					
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	-	-	1,320,162	-	1,320,162
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ	-	-	(833,695)	-	(833,695)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	(97,294)	-	(97,294)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	389,173	3,082,680	3,471,853
Հաշվեկշիռը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>6,387,505</u>	<u>1,947,880</u>	<u>446,331</u>	<u>10,851,001</u>	<u>19,632,717</u>
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	(297,000)	(297,000)
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	-	-	(297,000)	(297,000)
Տարվա շահույթ	-	-	-	2,843,432	2,843,432
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>					
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ վնաս	-	-	(295,000)	-	(295,000)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ	-	-	(342,193)	-	(342,193)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	127,439	-	127,439
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(509,754)	2,843,432	2,333,678
Հաշվեկշիռը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>6,387,505</u>	<u>1,947,880</u>	<u>(63,423)</u>	<u>13,397,433</u>	<u>21,669,395</u>

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին
 ավարտված տարվա համար

2013թ. դեկտեմբերի 31-ին
 ավարտված տարվա համար

Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Շահույթ նախքան հարկումը	3,540,579	3,881,936
<i>Ճշգրտումներ հետևյալ հոդվածների գծով՝</i>		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	440,449	389,227
Արժեզրկումից կորուստներ	740,436	485,945
Փոփոխություն ստացվելիք տոկոսներում	(48,875)	(71,115)
Փոփոխություն վճարվելիք տոկոսներում	44,897	90,826
Զուտ (օգուտ)/վնաս ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերազնահատումից	921	(2,425)
Հիմնական միջոցների օտարումից զուտ օգուտներ	(12,675)	-
Դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	4,705,732	4,774,394
Փոփոխություններ ռիսկերի կառավարման նպատակով պահվող ածանցյալ գործիքներում	-	2,733
Փոփոխություններ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերում և փոխատվություններում	(2,314,653)	2,877,410
Փոփոխություններ հաճախորդներին տրված վարկերում	(246,381)	(6,681,245)
Փոփոխություններ այլ ակտիվներում	(589,082)	208,228
Փոփոխություններ բանկերի նկատմամբ պարտավորություններում	(1,231)	41,368
Փոփոխություններ հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներում և ավանդներում	(5,885,012)	3,793,974
Փոփոխություններ այլ պարտավորություններում	135,035	45,689
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	(4,195,592)	5,062,551
Վճարված շահութահարկ	(714,754)	(1,126,767)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(4,910,346)	3,935,784
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(2,626,622)	(4,851,527)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(461,112)	(720,727)
Սուտքեր հիմնական միջոցների վաճառքից	22,722	-
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(3,065,012)	(5,572,254)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Վճարված շահաբաժիններ	(297,000)	(297,018)
Պարտքային արժեթղթերի թողարկում	411,666	563,430
Այլ փոխառություններ ֆինանսական կազմակերպություններից և ՀՀ ԿԲ-ից	6,242,248	3,918,389
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	6,356,914	4,184,801
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	(1,618,444)	2,548,331
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	43,926,729	41,283,033
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	2,449,255	95,365
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ (ծանոթ. 15)	44,757,540	43,926,729
Լրացուցիչ տեղեկատվություն		
Ստացված տոկոսներ	10,994,371	10,710,191
Վճարված տոկոսներ	(4,783,705)	(4,736,416)

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հանդիսանում է բաց բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը հանդիսանում է 1991թ-ին հիմնված «Հայկապ Բանկ» ՓԲԸ իրավահաջորդը: Բանկը գրանցվել է 20 սեպտեմբերի 1991թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N4 արտոնագրային համարով:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում, իսկ թվով 48 մասնաճյուղեր գտնվում են ՀՀ տարբեր մարզերում և ԼՂՀ-ում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Պուշկինի 19:

Տարվա ընթացքում Բանկի աշխատակիցների միջին թիվը կազմել է 674 մարդ:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վատթարացումը հանգեցրել է արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների հետագա անկումը, անորոշությունները՝ պայմանավորված ուղղակի կապիտալ ներդրումների ներգրավման հնարավորություններով, գնաճը, կարող են հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Բանկի վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ):

3.2 Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2014թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) և ՀՀՄՍԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

ՀՀՄՍ 32 (Փոփոխություն), Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

ՀՀՄՍ 32-ի փոփոխությունները ներառում են կիրառման ուղեցույց ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման համար ՀՀՄՍ 32-ի չափանիշների կիրառման ընթացքում անհամապատասխանությունների վերաբերյալ հետևյալ երկու բնագավառներում.

- «Տվյալ պահին ունի հաշվանցման իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք» դրույթի իմաստը՝ փոփոխությունները պարզաբանում են, որ հաշվանցման իրավունքը պետք է իրավաբանորեն ամրագրված լինի կազմակերպության բնականոն գործունեության ընթացքում, կազմակերպության և բոլոր մնացած

կողմերի անվճարունակության և սնանկացման դեպքում, և այդ իրավունքը պետք է առկա լինի բոլոր կողմերի համար:

- Քանի որ գործնականում ՀՀՄՍ 32-ում առկա «միաժամանակյա մարման» մեկնաբանության գործնական կիրառման մեջ առկա էր բազմազանություն, ուստի ՀՀՄՍ-ն պարզաբանեց գուտ մարման սկզբունքը և ներառեց համախառն մարման համակարգի օրինակ՝ ՀՀՄՍ 32-ի գուտ մարման չափանիշին բավարարող բնութագրիչներով:

Փոփոխությունները կիրառվում են հետընթաց՝ համաձայն իրենց անցումային դրույթների: Քանի որ Բանկը ներկայումս իր ֆինանսական ակտիվներից և ֆինանսական պարտավորություններից որևէ մեկը չի ներկայացրել գուտ հիմունքով կիրառելով ՀՀՄՍ 32-ի դրույթները, այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունեցել ներկայացված բոլոր ժամանակների ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՍ 39 (Փոփոխություն), Ածանցյալների փոխարինումը և հեջավորման հաշվապահական հաշվառման շարունակությունը

ՀՀՄՍ 39-ի փոփոխությունները թույլ կտան շարունակել հեջավորման հաշվապահական հաշվառումը այնպիսի իրավիճակում, որտեղ ածանցյալը, որը նախատեսված էր որպես հեջավորման գործիք, ըստ օրենքի կամ կանոնակարգի փոխարինվել էր, որպեսզի իրականացներ քիթինգ կենտրոնական գործընկերոջ հետ, եթե մնան պայմաններ լինեին:

ՀՀՄՍ 36 (Փոփոխություն), Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով փոխհատուցվող գումարների բացահայտումներ

Այս փոփոխությունները պարզաբանում են, որ Բանկը պետք է բացահայտի ակտիվի փոխհատուցվող գումարը (կամ՝ դրամական միջոցների գեներացման ակտիվի կամ ակտիվների խմբի) ամեն անգամ, երբ արժեզրկման ծախսը ճանաչվում է կամ հակադարձվում ժամանակահատվածի ընթացքում: Բացի այդ, նրանք ներկայացնում են որոշ նոր բացահայտումներ, որոնք պետք է կատարվեն, երբ արժեզրկված ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հիմնված է իրական արժեքի վրա՝ հանած օտարման ծախսերը, այդ թվում՝

- իրական արժեքի չափման վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկություն, ներառյալ իրական արժեքի հիերարխիայի կիրառելի մակարդակը, և յուրաքանչյուր գնահատման մեթոդների նկարագրությունը և կատարված հիմնական ենթադրությունները,
- կիրառված գեղչման դրույթները, երբ օտարման ծախսերը հանած իրական արժեքը չափվում է կիրառելով ներկա արժեքի մեթոդը:

Փոփոխությունները կիրառվում են հետընթաց՝ համաձայն իրենց անցումային դրույթների:

3.5 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

ՖՀՄՄ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

ՀՀՄՄ-ն վերջերս թողարկել է *ՖՀՄՄ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»* (2014), ներկայացնելով իր նախագծի ավարտը՝ փոխարինելու *ՀՀՄՄ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»*: Նոր ստանդարտը ներկայացնում է ՀՀՄՄ 39-ի ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման ուղեցույցի մեծ փոփոխություններ, և ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման նոր «սպասվող վարկային կորուստ» մոդելը: ՖՀՄՄ 9-ը տրամադրում է նաև հեջի հաշվառման կիրառման նոր ուղեցույց:

Բանկի ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի ՖՀՄՄ 9-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Նոր ստանդարտը պետք է կիրառվի 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

Հետևյալ նոր և փոփոխված ստանդարտները, բարեփոխումները հավանաբար նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *ՖՀՄՄ 14 Հետաձգված վճարումներ կարգավորվող սակագներով իրականացվող գործունեության գծով*
- *ՖՀՄՄ 11 (փոփոխություն) Համատեղ գործողություններում շահերի ձեռքբերման հաշվառում*
- *(ՀՀՄՄ 16 և ՀՀՄՄ 38 փոփոխություն) Անորտիզացիայի և մաշվածության ընդունելի մեթոդների պարզաբանում*
- *(ՀՀՄՄ 19 փոփոխություն) Հատուցումների սահմանված նախագիծ. Աշխատակիցների վճարներ*
- *ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարեփոխումներ 2010-2012թթ.*
- *ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարեփոխումներ 2011-2013թթ.*

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեկշռային սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Ջուտ օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից

Ջուտ եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսները, շահաբաժինները:

4.2 Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գույք եկամուտ փոխարժեքային տարբերություններից հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժութային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժութային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	474.97	405.64
ՀՀ դրամ/1 եվրո	577.47	559.54

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ

Ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են մաս այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկի կարճ ժամանակամիջոցում:

4.5 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնամշումների վրա: Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված են այլ ակտիվներ հոգվածում:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոգվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.6 Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Բանկերի նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված մաս առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները),

հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

*Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող
ֆինանսական ակտիվներ*

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների մախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն: Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից կամ արտարժույթային գործառնություններից շահույթ կամ վնաս, կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Այլ ֆինանսական գործիքների բաղադրիչ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ, եթե դրանց գծով ռիսկերը և առանձնահատկությունները խիստ կապված չեն հիմնական պայմանագրի ռիսկերից և առանձնահատկություններից, և հիմնական պայմանագիրը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ ճշգրտվող ֆինանսական արդյունքներով: Ներառված ածանցյալ գործիքը հանդիսանում է բարդ ֆինանսական գործիքի բաղադրիչ, որը ներառում է ինչպես հիմնական բաղադրիչը, այնպես էլ ածանցյալ բաղադրիչը, ինչի արդյունքում որոշ դրամական հոսքեր հիմնական գործիքի և ինքնուրույն ածանցյալ գործիքի փոփոխվում են նույն ձևով:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

- Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:
- Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և
- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող, բացի այն դեպքերից, երբ դրանք օգտագործվում են հեջավորման նպատակով: Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից շահույթը և վնասը արտացոլվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական

ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավաստորեն չափել:

Արժեզրկումից կորստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառու կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ, առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի

հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար գեղջման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեզրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեզրկման ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամուտներից վերաձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի դասակարգված կապիտալ գործիքների արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի ճանաչվում, այլ հաշվառվում է կապիտալի առանձին բաժնում, որպես՝ այլ համապարփակ եկամուտ: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Բանկի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Բանկի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրս գրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Իր գործառնական գործունեության ընթացքում Բանկը արժեթղթավորում է ֆինանսական ակտիվներ, հիմնականում վաճառելով այդ ակտիվները հատուկ նշանակության կազմակերպությունների, որոնք արժեթղթեր են թողարկում ներդրողների համար: Կարող է անհրաժեշտություն առաջանալ փոխանցված ակտիվների ամբողջական կամ մասնակի ապաճանաչման: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ պետք է հղում կատարվի «Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման» մասին: Արժեթղթավորված ֆինանսական ակտիվների տոկոսները կարող են պահվել Բանկի կողմից և նախապես դասակարգվել որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, իսկ շահույթը կամ վնասը ներկայացվել «Զուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում: Արժեթղթավորումներից եկամուտները կամ ծախսերը հիմնված են ապաճանաչված ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի և պահված մասնակցության իրական արժեքի վրա:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ տրամադրված գումարները ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեկշռվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվեն երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

4.11 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես

գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.12 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հոդը ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.3
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	1-3-5	20-33.33-100
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	1-5	20-100

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները համապարփակ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարում են ակտիվի ճանաչման չափանիշներին: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից գուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

4.13 Ոչ նյութական ակտիվներ

Բանկի կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար

ծառայության ժամկետի ընթացքում: Համակարգչային ծրագրերի և լիցենզիաների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը 10 տարի:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.14 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման գույք արժեքից նվազագույնով:

4.15 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրաված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.16 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երաշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.17 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.18 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Էմիսիոն եկամուտ

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելավճար: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնետոմսերի թողարկման հետ նվազեցվում է Էմիսիոն եկամուտից:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

4.19 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՄ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Բանկի առևտրային գործունեությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՄ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Դեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 28):

Ներդրումային արժեքի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեքները ներառում են ՀՀ պետական և ոչ պետական պարտատոմսերը, ոչ պետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեքները որպես առևտրային, մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Վարկերի և այլ փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստներ

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները: Տես՝ ծանոթագրություն 18:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես՝ ծանոթագրություն 26:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Բանկը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Բանկը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Բանկը հաշվի է առնում մաս բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6 Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Հաճախորդներին տրված վարկեր	7,836,770	8,016,056
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ, դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,182,514	1,334,391
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	478,094	464,208
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	1,431,796	931,319
Անհատապես արժեզրկված ակտիվների գծով հաշվեզրկված տոկոսներ	114,072	35,332

Ընդամենը տոկոսային և մանրատիպ եկամուտներ

11,043,246 10,781,306

Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	2,338,627	2,511,300
Այլ փոխառություններ	2,198,675	2,006,080
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	126,971	215,010
Թողարկված պարտատոմսեր	148,192	94,852
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	16,137	-

Ընդամենը տոկոսային և մանրատիպ ծախսեր

4,828,602 4,827,242

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		
Վճարահաշվարկային ծառայություններ	629,960	652,065
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	301,563	257,260
Վարկերի սպասարկում	15,142	77,902
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	20,757	19,988
Այլ	19,962	12,647
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	987,384	1,019,862

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս		
Գործառնություններ պլաստիկ քարտերով	288,147	228,223
Վճարահաշվարկային ծառայություններ	63,288	62,484
Երաշխիքներ	26,656	35,041
Ֆոնդային բորսայի ծառայություններ	12,823	21,757
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	390,914	347,505

8 Ձուտ եկամուտ արտարժույթային գործառնություններից

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	919,652	882,764
Ձուտ օգուտ/(վնաս) ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(921)	2,425
Ընդամենը զուտ եկամուտ արտարժույթային գործառնություններից	918,731	885,189

9 Այլ գործառնական եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Այլ գործառնական եկամուտներ		
Տույժեր և տուգանքներ	317,763	239,285
Հիմնական միջոցների վաճառքից զուտ եկամուտ	12,675	1,735
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտներ	151,635	57,986
Ապահովագրության գծով փոխհատուցում	469	27,212
Այլ ակտիվների օտարումից զուտ օգուտներ	41,573	206
Այլ եկամուտներ	41,807	31,168
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտներ	565,922	357,592

Այլ գործառնական ծախսեր

Վճարումներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին	64,486	56,176
Ինկասացիայի գծով գործառնական ծախսեր	76,370	59,842
Պլաստիկ քարտերի գծով գործառնական ծախսեր	13,201	14,214
Վճարներ ֆինանսական համակարգի հաշտարարին	12,616	12,315
Այլ ծախսեր	22,208	22,584
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	188,881	165,131
Այլ գործառնական զուտ եկամուտ	377,041	192,461

10 Արժեզրկումից կորուստներ

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ (ծանոթագրություն 17)	67,163	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր (ծանոթագրություն 18)	636,818	471,395
Այլ ակտիվներ (ծանոթագրություն 20)	36,455	14,550
Ընդամենը վարկային կորուստների արժեզրկման ծախս	740,436	485,945

11 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարներ	2,176,016	1,970,433
Այլ ծախսեր	14,841	15,881
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	2,190,857	1,986,314

12 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	440,449	389,227
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	328,549	273,164
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	180,668	182,181
Անվտանգության ծառայություն	194,617	168,709
Գովազդ և շուկայավարում	163,077	139,426
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	173,672	157,525
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	108,849	105,945
Գործուղման ծախսեր	32,323	33,852
Գրասենյակային ծախսեր	56,296	56,007
Կոմունալ և գրասենյակի սպասարկման ծախսեր	44,179	34,578
Մասնագիտական ծառայություններ	21,097	22,513
Ներկայացուցչական ծախսեր	18,188	24,092
Ապահովագրություն	14,608	14,842
Անդամավճարներ	10,941	11,320
Այլ	50,580	43,903
Ընդամենը այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	1,838,093	1,657,284

13 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	700,508	807,012
Հետաձգված հարկ	(3,361)	(7,756)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	697,147	799,256

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2013թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)		Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	
	2014		2013	
Շահույթ մինչև հարկումը	3,540,579		3,881,936	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	708,116	20	776,387	20
Չնվազեցվող ծախսեր	7,151	-	5,583	-
Թանկարժեք մետաղների վերագնահատումից առաջացած զուտ (օգուտ)/վնաս	(18,304)	-	17,771	-
Բացասական/(դրական) փոխարժեքային տարբերություն	184	-	(485)	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	697,147	20	799,256	20

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	-	15,856	15,856
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	16,865	-	16,865
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	260	-	260
Այլ պարտավորություններ	76,224	16,370	-	92,594
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	76,224	33,495	15,856	125,575
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(111,583)	-	111,583	-
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	(9,088)	1,709	-	(7,379)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	(11,829)	-	(11,829)
Այլ ակտիվներ	-	(8,695)	-	(8,695)
Պայմանական պարտավորություններ	(19,436)	(11,319)	-	(30,755)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(140,107)	(30,134)	111,583	(58,658)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	(63,883)	3,361	127,439	66,917

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ պարտավորություններ	63,968	12,256	-	76,224
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	63,968	12,256	-	76,224
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(14,289)	-	(97,294)	(111,583)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	(8,556)	(532)	-	(9,088)
Պայմանական պարտավորություններ	(15,468)	(3,968)	-	(19,436)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(38,313)	(4,500)	(97,294)	(140,107)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	25,655	7,756	(97,294)	(63,883)

14 Մեկ բաժնետոմսին ընկնող շահույթ

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Տարվա շահույթ	2,843,432	3,082,680
Շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվ (հատ)	1,277,501	1,277,501
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը	2,2	2,4

15 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամական միջոցներ	11,495,157	3,402,839
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	29,573,199	16,870,563
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	3,689,184	1,642,033
Ժամկետային ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	-	22,011,294
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	44,757,540	43,926,729

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվարկվել են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային որոշ միջոցների 2%-ի (2013թ.՝ 4%) և արտարժույթով որոշ միջոցների 20%-ի չափով ամբողջությամբ ՀՀ դրամով: Այդ միջոցները 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 15,880,934 հազար դրամ (2013թ.՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 8,000,815 հազար դրամ): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի նուստրո հաշիվներ (2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես), որոնց մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը:

2014թ. ընթացքում իրականացվել են հետևյալ անկանխիկ գործառնությունները՝ վարկային պարտավորությունների մարում գրավների սեփականացման միջոցով 309,122 հազար դրամ գումարով (2013թ.՝ 427,301 հազար դրամ):

16 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պարտքային գործիքներ		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	15,368,442	13,294,318
Բաժնային ներդրումներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	55,839	55,839
Ընդամենը ներդրումներ	15,424,281	13,350,157

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Չգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի գեղջատոկոս:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2014		2013	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	6.36% - 14.36%	2015-2032	10.0% - 13.5%	2014-2032

Սկզբնական արժեքով ներկայացված վաճառքի համար մատչելի ներդրումները ներառում են չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը դրամային փոխանցումների և ֆինանսական ծառայությունների ոլորտում: Այս ներդրումների համար գործող շուկա գոյություն չունի, և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող էին տրամադրել վկայություն դրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Ի լրումն, գեղջված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդի կիրառման արդյունքում ձևավորվում են մի շարք իրական արժեքներ, ինչը պայմանավորված է այս ոլորտում դրամական միջոցների ապագա հոսքերի առկայության հետ կապված անորոշությամբ: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը գտնում է, որ քիչ հավանական է, որ տարեվերջի դրությամբ իրական արժեքն էականորեն կտարբերվի հաշվեկշռային արժեքից:

17 Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր և ավանդներ բանկերում		
ՀՀ ԿԲ-ում պլաստիկ քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց	380,000	920,000
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	408,168	-
Ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	287,674	132,572
Այլ մնացորդներ	44,215	31,465
Ընդամենը	1,120,057	1,084,037
Վարկեր և ավանդներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններում		
Վարկեր	2,239,613	2,509,404
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	3,939,523	791,568
	6,179,136	3,300,972
Արժեզրկումից պահուստներ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով	(22,396)	-
Ընդամենը	6,156,740	3,300,972
Ընդամենը բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	7,276,797	4,385,009

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ օտարերկյա բանկերում տեղաբաշխված վարկերի և ավանդների կազմում ներառված է 63,881 հազար դրամ գումարը (2013թ.՝ 54,556 հազար դրամ), որն իրենից ներկայացնում է Master Card վճարային համակարգում անդամակցության դիմաց սառեցված ավանդ, Visa վճարային համակարգում անդամակցության դիմաց սառեցված 187,138 հազար դրամ գումարը (2013թ.՝ 73,015 հազար դրամ), ինչպես նաև 36,655 հազար դրամ գումարը՝ ոչ ռեզիդենտ բանկի կողմից երաշխիքի թողարկման գծով:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2014		2013	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
ՀՀ Կառավարության արժեթղթեր	4,280,333	4,347,691	829,222	791,568
Ընդամենը հետգնման պայմանագրեր	4,280,333	4,347,691	829,222	791,568

Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով արժեզրկման կորուստների հատկացումների շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
31 դեկտեմբեր 2013	-
Տարվա զուտ ծախս	67,163
Տարվա զուտ դուրսգրում	(44,767)
31 դեկտեմբեր 2014	22,396

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ ֆինանսական կազմակերպություն (2013թ.՝ նույնպես), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

18 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր	55,290,938	50,457,619
Օվերդրաֆտներ և վարկային գծեր	3,121,925	3,111,873
Վարկային քարտեր	8,862,170	6,776,774
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	228,977	81,082
Ֆինանսական վարձակալություն	103,132	127,319
	67,607,142	60,554,667
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(1,620,297)	(960,320)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	65,986,845	59,594,347

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դիմաց ստացած գրավը: 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 297,493 հազար դրամ (2013թ.՝ 438,575 հազար դրամ): Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները կարճ ժամանակահատվածում:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ՀՀ պետական պարտատոմսերի իրական արժեքը, որոնք Բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ վերագրավադրել պարտավորությունների խախտման բացակայության դեպքում, կազմում է 192,289 հազար դրամ (2013թ.՝ 84,766 հազար դրամ):

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը ծավալել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

2014										
Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունաբե- րություն	Գյուղա- տնտե- սություն	Շինարա- րություն	Առևտուր	Տրանս- պորտ և կապ	Սպասար- կում	Սպառո- ղական ուղորտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Վարկեր	5,433,298	1,486,145	2,737,374	29,627,243	1,625,664	3,495,461	12,359,339	4,626,893	6,215,725	67,607,142
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվություն ների գծով	(108,971)	(14,861)	(27,374)	(822,587)	(16,257)	(80,396)	(346,274)	(46,269)	(157,308)	(1,620,297)
Զուտ վարկեր	5,324,327	1,471,284	2,710,000	28,804,656	1,609,407	3,415,065	12,013,065	4,580,624	6,058,417	65,986,845

2013

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունաբե- րություն	Գյուղա- տնտե- սություն	Շինարա- րություն	Առևտուր	Տրանս- պորտ և կապ	Սպասար- կում	Սպառո- ղական ուղորտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Վարկեր	5,305,180	1,148,193	2,277,317	27,048,040	1,724,095	2,806,384	10,848,294	3,165,762	6,231,402	60,554,667
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառվածքնե- րի գծով	(81,345)	(11,482)	(22,773)	(423,942)	(17,241)	(55,879)	(220,073)	(47,486)	(80,099)	(960,320)
Զուտ վարկեր	5,223,835	1,136,711	2,254,544	26,624,098	1,706,854	2,750,505	10,628,221	3,118,276	6,151,303	59,594,347

Վարկերի և փոխառվածքների գծով արժեզրկման պահուստի շարժն ըստ դասերի
 հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունա- բերություն	Գյուղա- տնտե- սություն	Շինարա- րություն	Առևտուր	Տրանս- պորտ և կապ	Սպասար- կում	Սպառո- ղական	Հիփոթե- քային	Այլ	2014 Ընդամենը
2014թ. Հունվարի 1 դրությամբ	81,345	11,482	22,773	423,942	17,241	55,879	220,073	47,486	80,099	960,320
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	317,633	4,756	4,601	526,171	(984)	50,991	236,297	19,464	(522,111)	636,818
Զուտ (դուրսգրում)/ վերադարձ	(290,007)	(1,377)	-	(127,526)	-	(26,474)	(110,096)	(20,681)	599,320	23,159
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	108,971	14,861	27,374	822,587	16,257	80,396	346,274	46,269	157,308	1,620,297
Անհատական արժեզրկում	859	-	-	331,507	-	-	101,457	-	101,679	535,502
Խմբային արժեզրկում	108,112	14,861	27,374	491,080	16,257	80,396	244,817	46,269	55,629	1,084,795
	108,971	14,861	27,374	822,587	16,257	80,396	346,274	46,269	157,308	1,620,297
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես զննհատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	27,682	-	-	1,082,995	-	-	118,510	-	652,867	1,882,054

										2013
Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունա- բերություն	Գյուղա- տնտե- սություն	Շինարա- րություն	Առևտուր	Տրանս- պորտ և կապ	Սպասար- կում	Սպառո- ղական	Հիփոթե- քային	Այլ	Ընդամենը
2013թ. Հունվարի 1 դրությամբ	117,854	16,194	37,107	368,643	16,843	56,758	216,597	40,741	357,140	1,227,877
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	(34,712)	(3,103)	(34,743)	90,302	398	167,321	2,014	6,615	277,303	471,395
Զուտ (դուրսգրում)/վերադարձ	(1,797)	(1,609)	20,409	(35,003)	-	(168,200)	1,462	130	(554,344)	(738,952)
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	81,345	11,482	22,773	423,942	17,241	55,879	220,073	47,486	80,099	960,320
Անհատական արժեզրկում	2,113	-	-	20,406	-	-	7,137	-	-	29,656
Խմբային արժեզրկում	79,232	11,482	22,773	403,536	17,241	55,879	212,936	47,486	80,099	930,664
	81,345	11,482	22,773	423,942	17,241	55,879	220,073	47,486	80,099	960,320
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	23,038	-	-	145,596	-	-	89,992	-	-	258,626

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների
 ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պետական ձեռնարկություններ և հիմնարկներ	562,201	194,976
Մասնավոր ձեռնարկություններ	36,824,816	33,932,540
Ֆիզիկական անձիք	18,260,239	14,859,984
Անհատ ձեռնարկատերեր	11,959,886	11,567,167
	67,607,142	60,554,667
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(1,620,297)	(960,320)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	65,986,845	59,594,347

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկային քարտեր	8,388,464	6,482,890
Հիփոթեքային	4,626,893	3,165,762
Ոսկի	3,408,920	3,829,462
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	228,977	81,082
Ավտոմեքենաների ձեռքբերման	24,395	25,489
Սպառողական և այլ վարկեր	1,582,590	1,275,299
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր	18,260,239	14,859,984

Ֆինանսական վարձակալության գծով տեղեկատվությունը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն ներդրումներ		
Մինչև 1 տարի	37,025	33,286
1-5 տարի	89,909	131,678
	126,934	164,964
Ֆինանսական վարձակալության գծով չվաստակած ապագա ֆինանսական եկամուտ		
Մինչև 1 տարի	(2,733)	(2,517)
1-5 տարի	(21,069)	(35,128)
	(23,802)	(37,645)
Ֆինանսական վարձակալության գծով զուտ ներդրումներ	103,132	127,319

Ֆինանսական վարձակալության գծով արժեզրկումից պահուստները ներառված են վարկերի և փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստում և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 1,966 հազար դրամ (2013թ.՝ 1,864 հազար դրամ):

Ֆինանսական վարձակալության գծով ենթադրվող տոկոսադրույքը կազմում է 11%-16 %:

18.1 Հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխատվությունները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում՝

Հազար ՀՀ դրամ	2014 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Արդյունաբերություն	48,893	10,067	157	9,487	68,604
Գյուղատնտեսություն	2,915	-	-	29,319	32,234
Շինարարություն	-	-	-	5,101	5,101
Արևտուր	78,536	90,974	83,464	181,636	434,610
Սպառողական	26,838	10,782	3,046	35,098	75,764
Հիփոթեքային	-	2,372	-	1,282	3,654
Այլ	3,280	11,321	10,655	-	25,256
Ընդամենը	160,462	125,516	97,322	261,923	645,223

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Արդյունաբերություն	6,161	-	4,362	3,449	13,972
Գյուղատնտեսություն	-	-	-	4,317	4,317
Շինարարություն	-	-	-	-	-
Տրանսպորտ և կապ	1,417	-	-	-	1,417
Արևտուր	24,761	53,480	32,982	26,222	137,445
Սպասարկում	-	-	-	2,396	2,396
Սպառողական	23,733	2,779	12,667	19,869	59,048
Հիփոթեքային	-	-	3,070	7,490	10,560
Այլ	1,942	909	1,642	4,156	8,649
Ընդամենը	58,014	57,168	54,723	67,899	237,804

Չարժեզրկված վարկեր և փոխատվություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	2014(%)	2013(%)
Արդյունաբերություն	1.81	0.03
Առևտուր	0.15	0.05
Սպասարկում	2.15	5.99
Սպառողական	0.39	0.38
Հիփոթեքային	0.20	0.05
Այլ	-	0.63

Անհատապես արժեզրկվող վարկեր և փոխատվություններ

Մինչև գրավներից առաջացող դրամական հոսքերը հաշվի առնելը հաճախորդներին տրամադրված անհատապես արժեզրկված վարկերը և փոխատվությունները կազմում են 1,882,054 հազար դրամ (2013թ.՝ 258,626 հազար դրամ), տես ծանոթագրություն 18: 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի անհատապես արժեզրկված վարկերի գրավների իրական արժեքը կազմում է 2,325,900 հազար դրամ (2013թ.՝ 449,550 հազար դրամ): Գրավները բաղկացած են անշարժ գույքից և շարժական գույքից:

18.2 Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Վարկերի արժեզրկումը տեղի է ունենում վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերի արդյունքում, որոնք ազդեցություն են ունենում վարկի հետ կապված դրամական միջոցների ապագա գնահատված հոսքերի վրա և որը կարելի է աժանահավատորեն գնահատել: Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի համար բացակայում է դրանց ուղղակիորեն վերագրելի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն:

Հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկման անկողմնակալ հայտանիշներ են հանդիսանում՝

- վարկային պայմանագրի ժամկետանց վճարները,
- վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատթարացումը,

- տնտեսական միջավայրի վատթարացումը, բացասական փոփոխությունները վարկառուի շուկաներում:

Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը գնահատելիս ղեկավարությունը հիմնվում է արժեզրկված վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վերլուծության և արժեզրկման հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս՝ ղեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ենթադրություններով.

- չարժեզրկված վարկերի գծով Բանկը ձևավորում է խմբային պահուստ՝ հաշվի առնելով տնտեսական միջավայրը և շուկայում վնաս կրելու իր փորձը:
- արժեզրկված վարկերի համար գրավադրված գույքի իրացվելի արժեքի որոշման համար կիրառվում է 30%-40% գեղչ գրավի սկզբնապես գնահատված արժեքի գծով, և գրավի իրացումից մուտքերի ստացումը հետաձգվում է 12-ից 48 ամսով:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա:

18.3 Գրավի վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված վարկերի պորտֆելի վերլուծությունը՝ ըստ գրավի տեսակների.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	53,590,323	42,761,164
Շարժական գույք	595,724	1,346,544
Շրջանառու միջոցներ	146,090	1,081,329
Կազմակերպությունների և ֆիզիկական անձանց երաշխիքներ	1,243,437	4,528,629
Թանկարժեք զարդեր, ոսկու ջարդոն	4,415,862	5,583,900
Դրամական հոսքեր	6,441,467	3,788,591
Դրամական միջոցներ	615,128	912,449
Այլ	559,111	552,061
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ համախառն	67,607,142	60,554,667

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

Վարկերի և փոխատվությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր

Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրվում է.

- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ անշարժ, շարժական գույք, պաշարները
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթերը:

Անհատներին տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Ավտոմեքենայի վարկերի դիմաց գրավադրվում են գնված ավտոմեքենաները: Ոսկու գրավով վարկերն ապահովված են ոսկու գրավով: Այլ վարկերը հիմնականում ներառում են Բանկի աշխատակիցներին տրամադրված վարկերը, որոնց համար ապահովություն են հանդիսանում աշխատակիցների աշխատավարձերը: Սպառողական վարկերը գրավով ապահովված են ձեռք բերվող ապրանքներով: Վարկային քարտերի ապահովվածություն հանդիսանում են դրամական հոսքերը:

18.4 Վարկային ռիսկին ենթարկվածություն

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ վարկառու (2013թ-ին՝ երկու), որին տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 2,327,069 հազար դրամ (2013թ-ին՝ 4,439,793 հազար դրամ):

18.5 Գրավադրված ակտիվներ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 6,153,429 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2013թ-ին՝ 6,680,454 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների դիմաց:

18.6 Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 30-ում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

Ինչպես նշված է 28 ծանոթագրությունում, 31.12.14թ. և 31.12.13թ. դրությամբ վարկերի և փոխատվությունների գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Վարկային պորտֆելին ներհատուկ պարտքային, արժութային և տոկոսային ռիսկը բացահայտված է 31 ծանոթագրությունում: Փոխկապակցված անձանց վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է 27 ծանոթագրությունում:

19 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Հոդ և շենքեր	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Վարձակալված գույքի բարելավումներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
ՍԿԶԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ							
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,273,115	1,203,452	455,330	91,607	194,803	291,308	3,509,615
Սկզբնական մնացորդի ճշգրտում	-	(231)	11,282	-	-	(11,051)	-
Ավելացում	365,073	196,239	95,644	10,953	22,464	30,354	720,727
Օտարում	-	(6,232)	(339)	(5,300)	(15,014)	-	(26,885)
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,638,188	1,393,228	561,917	97,260	202,253	310,611	4,203,457
Ավելացում	98,514	50,566	67,304	61,667	19,530	163,531	461,112
Օտարում	-	(35,755)	(22,125)	(36,277)	(27,389)	-	(121,546)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,736,702	1,408,039	607,096	122,650	194,394	474,142	4,543,023
ԿՈՒՏԱԿԱԾ ՄԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ							
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	146,722	606,698	237,608	36,474	98,093	81,071	1,206,666
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	43,724	187,239	82,351	18,199	32,171	25,543	389,227
Օտարում	-	(6,232)	(339)	(5,300)	(15,014)	-	(26,885)
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	190,446	787,705	319,620	49,373	115,250	106,614	1,569,008
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	53,709	210,429	88,649	22,855	28,819	35,988	440,449
Օտարում	-	(35,755)	(22,125)	(26,961)	(26,658)	-	(111,499)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	244,155	962,379	386,144	45,267	117,411	142,602	1,897,958
ՀԱՇՎԵԿՇՈՒՄԻՆ ԱՐԺԵՔ							
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,492,547	445,660	220,952	77,383	76,983	331,540	2,645,065
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,447,742	605,523	242,297	47,887	87,003	203,997	2,634,449
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,126,393	596,754	217,722	55,133	96,710	210,237	2,302,949

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 641,593 հազար դրամ (2013թ.՝ 581,057 հազար դրամ):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ նյութական ակտիվների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 13,939 հազար դրամ (2013թ.՝ 10,638 հազար դրամ):

Ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցներ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցների գումարը կազմում է 47,106 հազար դրամ (2013թ.՝ 69,613 հազար դրամ): Տվյալ սարքավորումները չեն ամորտիզացվում և դասակարգված են համաձայն իրենց դասերի:

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների սահմանափակումներ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների (2013թ.՝ նույնպես):

Պայմանագրային պարտավորություններ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցների ձեռք բերման գծով 4,711 հազար դրամ գումարով (2013թ.՝ 3,501 հազար դրամ):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային պարտավորություններ ոչ նյութական ակտիվների ձեռք բերման գծով 3,609 հազար դրամ գումարով (2013թ.՝ ոչինչ):

20 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դրամային փոխանցումների և քլիրինգային համակարգերի շրջանակներում ստացվելիք գումարներ	606,592	468,071
Այլ ստացվելիք գումարներ	46,055	84,709
	652,647	552,780
Արժեզրկումից պահուստներ	(17,866)	(13,822)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	634,781	538,958
Կանխավճարներ	245,586	122,185
Թանկարժեք մետաղներ	934,585	160,701
Նյութեր և պաշարներ	58,441	53,829
Չօգտագործվող գույք	32,207	32,207
Բռնագանձված գրավներ	297,493	438,575
Այլ	2,695	3,811
	1,571,007	811,308
Արժեզրկումից պահուստներ	-	(4,500)
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,571,007	806,808
	2,205,788	1,345,766

Տարվա ընթացքում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների տնօրինման արդյունքում ձեռք բերված ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների մասնրամասները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	297,430	438,512
Այլ	63	63
Ընդամենը	297,493	438,575

Բանկի քաղաքականությունն է հետամուտ լինել գրավի իրացմանը պատշաճ կերպով և ժամկետներում: Բանկը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են

հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի համաժ վաճառքի ծախսումներից նվազագույնով:

Այլ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս	14,118
Ձուտ դուրս գրում	(296)
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,822
Տարվա ծախս	40,955
Ձուտ դուրս գրում	(36,911)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,866

Այլ ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,068
Տարվա ծախս	432
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,500
Տարվա հակադարձում	(4,500)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-

21 Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ստորադասված վարկ ՀՀ ԿԲ-ից	1,023,554	1,023,353
Այլ վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	514,921	486,006
Վարկեր առևտրային բանկերից	1,299,565	1,066,916
Լորո հաշիվներ	7,440	2,628
Այլ պարտավորություններ	141	-
	2,845,621	2,578,903

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ստորադասված վարկն իրենից ներկայացնում է ՀՀ ԿԲ-ից ստացված վարկը, որի մարման ժամկետը լրանում է 2015թ. հունիսին և որի գծով կիրառվում է տարեկան 7.5% տոկոսադրույք (2013թ.՝ 7.5%): Սնանկացման դեպքում, ստորադասված փոխառությունը կմարվի Բանկի մյուս բոլոր պարտավորություններն ամբողջովին մարելուց հետո:

ՀՀ ԿԲ-ից այլ վարկեր հոդվածը ներառում է նաև վարկեր ստացված Գերմանա-Հայկական հիմնադրամից «Հիփոթեքային վարկավորման ծրագիր» շրջանակներում:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում միջոցներ չունի որևէ բանկ, որի մնացորդը գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2013թ.՝ նույնպես):

2014 և 2013թթ. ընթացքում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ:

22 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
Անհատներ	10,752,751	8,415,709
Իրավաբանական անձինք	17,971,738	10,528,272
ՀՀ կառավարություն	9,857,906	23,577,682
Ժամկետային ավանդներ		
Անհատներ	22,994,868	22,423,960
Իրավաբանական անձինք	4,233,090	2,334,070
	65,810,353	67,279,693

ՀՀ կառավարության ընթացիկ հաշիվները իրենցից ներկայացնում են հաճախորդների կողմից ՀՀ մաքսային կոմիտեին փոխանցվելիք գումարներ:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում հաճախորդների ավանդների մնացորդները 4,532,457 հազար դրամ (2013թ-ին՝ 1,450,030 հազար դրամ) գումարով հանդիսանում են գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի դիմաց:

Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ավանդների կենտրոնացում

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ կառավարության հաշիվներից, Բանկն ունի երկու հաճախորդներ կամ կապակցված հաճախորդների խմբեր, որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2013թ-ին՝ երկու): 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 15,049,347 հազար դրամ (2013թ-ին՝ 7,377,450 հազար դրամ):

Ժամկետային ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2014 և 2013թթ. ընթացքում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ:

23 Այլ փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Փոխառություններ ոչ ռեզիդենտ բանկերից և միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	40,368,388	28,890,692
Փոխառություններ ՀՀ կառավարությունից	2,943,168	2,736,552
Փոխառություններ տեղական ֆինանսական կազմակերպություններից	1,980,403	2,034,987
Թողարկված պարտատոմսեր	1,847,950	1,230,233
Ընդամենը այլ փոխառություններ	47,139,909	34,892,464

Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդների և հաշիվների մնացորդների կենտրոնացում

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի ութ պայմանագրային կողմ (2013թ-ին՝ յոթ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 39,145,652 հազար դրամ (2013թ-ին՝ 30,030,821 հազար դրամ):

ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկերը ներառում են ՀՀ ԿԲ-ի (որը հանդես է գալիս որպես ՀՀ կառավարության գործակալ) և Բանկի միջև կնքված պայմանագրի շրջանակներում տրամադրված վարկերը, որոնք վերաբերում են Տնտեսության կայունացման վարկային ծրագրին, Փոքր և միջին ձեռնարկությունների զարգացման ծրագրին, Փոքր և միջին ձեռնարկությունների համար ֆինանսավորման մատչելիության ծրագրին: Պայմանագրի համաձայն ՀՀ ԿԲ-ն վարկեր է տրամադրում Բանկին՝ Բանկի կողմից հաճախորդներին տրամադրված որակավորված ենթավարկերը վերաֆինանսավորելու համար: Բանկը ենթարկվում է վարկային ռիսկի այս ենթավարկերի հետ կապված:

Թողարկված պարտատոմսերը ներառում են հետևյալ թողարկումները՝

2014թ. հունիսի 11-ին Բանկի կողմից թողարկվել է 48 ամիս ժամկետայնությամբ 8% եկամտաբերությամբ 1,000,000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 40,000 հատ սովորական պարտատոմս:

2013թ. հուլիսի 20-ին Բանկի կողմից թողարկվել է 36 ամիս ժամկետայնությամբ 13% եկամտաբերությամբ 400,000,000 ՀՀ դրամ ընդհանուր արժեքով 40,000 հատ սովորական պարտատոմս:

2013թ. հունիսի 14-ին Բանկի կողմից թողարկվել է 36 ամիս ժամկետայնությամբ 8.5% եկամտաբերությամբ 1,000,000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 40,000 հատ սովորական պարտատոմս:

2012թ. հոկտեմբերի 20-ին Բանկի կողմից թողարկվել է 36 ամիս ժամկետայնությամբ 9% եկամտաբերությամբ 1,000,000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 40,000 հատ սովորական պարտատոմս:

Այլ փոխառությունների մի մասն ունեն հաստատուն, մյուսները՝ փոփոխական տոկոսադրույքներ:

2014 և 2013թթ. ընթացքում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ:

24 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Աշխատավարձ և նմանատիպ վճարներ	367,772	313,018
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	140,045	80,482
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	36,803	23,958
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	544,620	417,458
Այլ վճարվելիք հարկեր	118,720	101,614
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	101,850	122,714
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	220,570	224,328
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	765,190	641,786

25 Բաժնետիրական կապիտալ

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 6,387,505 հազար դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 1,277,501 հատ սովորական անվանական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը համապատասխանաբար 5,000 դրամ անվանական արժեքով:

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում
«Ֆլեշ» ՍՊԸ	4,103,050	64.24%	4,422,680	69.24%
Վերակառուցման և Ջարգացման Եվրոպական Բանկ	1,596,880	25.00%	1,596,880	25.00%
Ռուբալ Իմպուլս Հիմնադրամ II Ս.Ա. ՍԻԿԱՎ-ՍԻՖ	638,755	10.00%	319,125	4.99%
Այլ բաժնետերեր	48,820	0.77%	48,820	0.77%
	6,387,505	100%	6,387,505	100%

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել: Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում և իրավունք ստանալու շահաբաժին:

2014թ. ընթացքում Բանկի կողմից հայտարարված և վճարված շահաբաժինները կազմում են 297,000 հազար դրամ կամ 232.5 դրամ մեկ բաժնետոմսի համար (2013թ-ին՝ 297,018 հազար դրամ կամ 232.5 դրամ մեկ բաժնետոմսի համար):

2014թ. ընթացքում Rural Impulse Fund jsc կողմից «Ֆլեշ» ՍՊԸ-ից ձեռք է բերվել Բանկի բաժնետոմսեր, համաձայն 2012թ. հոկտեմբերի 9-ին Բանկի, «Ֆլեշ» ՍՊԸ-ի (Մայր կազմակերպություն) և Rural Impulse Fund jsc միջև կնքված Հիմնադիր պայմանագրի, որի արդյունքում Rural Impulse Fund jsc բաժնեմասը Բանկում կազմում է 10%:

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

26 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և

տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտավորումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Դեկլարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե դեկլար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Դեկլարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի դեկլարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն վարկային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	1,730,444	1,260,127
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	4,206,282	3,465,188
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	28,354	125,839
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	5,185,875	1,250,793
Ընդամենը պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	11,150,955	6,101,947

Վարկային պարտավորությունների, երաշխիքների և այլ ֆինանսական միջոցների պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը լավագույնս ներկայացված է այս պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարում:

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով – բանկը որպես վարձակալող

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր փոխադրամիջոցներ, շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	315,364	294,759
1-5 տարի	743,278	650,392
5 տարուց ավելի	-	6,518
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	1,058,642	951,669

Կապիտալ բնույթի պարտավորություններ

Կապիտալ բնույթի պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է 19 ծանոթագրությունում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: 2014-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկին սեփականության իրավունքով պատկանող շենքերը և փոխադրամիջոցները ապահովագրված են: Բանկն ունի բանկային ռիսկերի համալիր ապահովագրություն էլեկտրոնային և համակարգչային հանցագործությունների և մասնագիտական պատասխանատվության համար, ինչպես նաև ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն:

Սկսած 2005թ. Բանկը հանդիսանում է ավանդների պարտադիր ապահովագրական համակարգի անդամ: Նշված համակարգը գործում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների և կանոնակարգվում է Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին օրենքով: Ապահովագրությունը մարում է Բանկի պարտավորությունները ֆիզիկական անձանց ավանդների գծով 4,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով (մինչև 2,000 հազար դրամ արտարժույթով ավանդների դեպքում) Բանկի սնանկացման և բանկային արտոնագրի հետ կանչման դեպքում:

27 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՍՄ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող է համարվում ՀՀ գործարար Բարսեղ Բեգլարյանը, ով հանդիսանում է Բանկի բաժնետեր «Ֆլեշ» ՍՊԸ-ի սեփականատերը:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ և կապակցված կողմեր
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ				
Վարկի մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	70	56,596	65	108,098
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	3,892,910	1,746,485	2,417	432,844
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(3,892,980)	(1,641,949)	(2,412)	(484,346)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	-	161,132	70	56,596
Արժեզրկումից պահուստ	-	(2,417)	-	(718)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	158,715	70	55,878
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	5,989,541	-	10,071,529	-
Տարվա ընթացքում ստացված	2,421,366	-	2,303,907	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(4,067,919)	-	(6,385,895)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,342,988	-	5,989,541	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	2,376,539	4,197,342	1,845,340	2,347,170
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	206,570,449	29,858,077	120,282,096	28,823,894
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	(202,536,164)	(26,930,789)	(119,750,897)	(26,973,722)
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,410,824	7,124,630	2,376,539	4,197,342
Տրված երաշխիքների մնացորդը	955,568	120,211	33,840	319,209
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն				
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	1,209	49,402	19	7,858
Վարկերի կորուստի գծով (ծախս)/ հակադարձում	-	(1,699)	-	733
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	1,975	1,935	8,892	5,945
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ/(վնաս)	(82,690)	7,698	4,271	27,908
Չուտ վնաս արտարժույթի վերագնահատումից	(247,163)	(27,852)	(140,129)	(151,285)
Տոկոսային ծախսեր ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված միջոցների դիմաց	(465,095)	-	(637,316)	-
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդներ ավանդների գծով	(65,033)	(296,825)	(55,774)	(235,215)
Միջնորդավճարների գծով ծախսեր	(53,600)	-	(43,641)	-
Վարձակալության գծով ծախսեր	(17,400)	(55,945)	(17,400)	(55,527)

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	264,108	226,949
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	264,108	226,949

Բանկի հետ կապված անձանց տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 1-ից 13 տարիների ընթացքում և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 6%-21% (2013թ.՝ 6%-24%):

28 Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

28.1 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	44,757,540	-	44,757,540	44,757,540
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	7,276,797	-	7,276,797	7,276,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	65,931,955	-	65,931,955	65,986,845
Այլ ակտիվներ	-	634,781	-	634,781	634,781
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	-	2,845,621	-	2,845,621	2,845,621
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	65,810,353	-	65,810,353	65,810,353
Այլ փոխառություններ	-	47,139,909	-	47,139,909	47,139,909
Այլ պարտավորություններ	-	544,620	-	544,620	544,620

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	43,926,729	-	43,926,729	43,926,729
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	4,385,009	-	4,385,009	4,385,009
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	59,594,347	-	59,594,347	59,594,347
Այլ ակտիվներ	-	538,958	-	538,958	538,958
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	-	2,578,903	-	2,578,903	2,578,903
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	67,279,693	-	67,279,693	67,279,693
Այլ փոխառություններ	-	34,892,464	-	34,892,464	34,892,464
Այլ պարտավորություններ	-	417,458	-	417,458	417,458

Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը հավասար է նրանց հաշվեկշռային արժեքին: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 6% մինչև 24% տարեկան (2013թ. 6% մինչև 24% տարեկան):

Արժեզրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Պարտավորություններ բանկերի, ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների նկատմամբ

Ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների ավանդների իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով զեղչված դրամական հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող ավանդների համար առաջարկվող դրույքաչափերը: Ցպահանջ վճարվելիք ավանդների իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին վճարվելիք գումարն է:

Այլ փոխառություններ

Ֆիքսված և չգնանշվող տոկոսադրույքներով ավանդների և փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը սահմանվում է, ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք գեղչվում են նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող նոր պարտքային գործիքների տոկոսադրույքներով:

28.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Պարտքային գործիքներ	-	15,368,442	-	15,368,442
Զուտ իրական արժեք	-	15,368,442	-	15,368,442

Հազար ՀՀ դրամ

	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Պարտքային գործիքներ	-	13,294,318	-	13,294,318
Զուտ իրական արժեք	-	13,294,318	-	13,294,318

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Զգնանշվող ՀՀ և այլ երկրների բաժնեմասային ներդրումներ

Բանկի ներդրումների իրական արժեքը չգնանշվող ՀՀ բաժնեմասային արժեթղթերում չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել և հետևաբար դուրս է մնում այս բացահայտումից: Սեփական կապիտալի այս ներդրումների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվության համար տես Ծան. 16-ը:

29 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք ենթակա են հաշվանցման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Կապակցված գումարներ, որոնք չեն հաշվանցվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ				
	Հաշվանցված գումարներ				
	Ֆինանսական ակտիվների համախառն մեծություն	Հաշվանցված ֆինանսական ակտիվների համախառն մեծություն	Ներկայացված գույտ արժեքներ	Ֆինանսական գործիքներ չճանաչված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Զուտ արժեքներ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր (ծանոթագրություն 17,18)	4,576,668	-	4,576,668	(4,472,622)	(104,046)

Հազար ՀՀ դրամ

	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Կապակցված գումարներ, որոնք չեն հաշվանցվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ				
	Հաշվանցված գումարներ				
	Ֆինանսական ակտիվների համախառն մեծություն	Հաշվանցված ֆինանսական ակտիվների համախառն մեծություն	Ներկայացված գույտ արժեքներ	Ֆինանսական գործիքներ չճանաչված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Զուտ արժեքներ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր (ծանոթագրություն 17,18)	872,650	-	872,650	(913,988)	(41,338)

30 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չգեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 31.3-ում:

Հազար ՀՀ դրամ

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ							
	Ցպահանջ և միջև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա-հանրա-գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա-հանրա-գումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	44,757,540	-	-	44,757,540	-	-	-	44,757,540
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	1,195,316	2,905,720	4,101,036	9,850,154	1,473,091	11,323,245	15,424,281
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	4,492,916	647,530	1,008,614	6,149,060	460,063	667,674	1,127,737	7,276,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,502,618	6,986,320	16,516,270	27,005,208	34,188,154	4,793,483	38,981,637	65,986,845
Այլ ակտիվներ	634,781	-	-	634,781	-	-	-	634,781
Ընդամենը ակտիվներ	53,387,855	8,829,166	20,430,604	82,647,625	44,498,371	6,934,248	51,432,619	134,080,244

Հազար ՀՀ դրամ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	182,517	895,715	1,342,189	2,420,421	425,200	-	425,200	2,845,621
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	42,011,633	4,705,899	16,679,008	63,396,540	2,404,453	9,360	2,413,813	65,810,353
Այլ փոխառություններ	712,338	1,880,205	10,641,852	13,234,395	33,133,229	772,285	33,905,514	47,139,909
Այլ պարտավորություններ	544,620	-	-	544,620	-	-	-	544,620
Ընդամենը պարտավորություններ	43,451,108	7,481,819	28,663,049	79,595,976	35,962,882	781,645	36,744,527	116,340,503
Ջուտ Դիրք	9,936,747	1,347,347	(8,232,445)	3,051,649	8,535,489	6,152,603	14,688,092	17,739,741
Կուտակված ճեղքվածք	9,936,747	11,284,094	3,051,649		11,587,138	17,739,741		

Հազար ՀՀ դրամ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ԱՎՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	43,926,729	-	-	43,926,729	-	-	-	43,926,729
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	494,309	602,095	1,128,149	2,224,553	10,816,031	309,573	11,125,604	13,350,157
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	2,236,793	667,831	190,280	3,094,904	1,157,533	132,572	1,290,105	4,385,009
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	11,263,727	6,902,936	8,311,721	26,478,384	30,412,709	2,703,254	33,115,963	59,594,347
Այլ ակտիվներ	538,958	-	-	538,958	-	-	-	538,958
Ընդամենը ակտիվներ	58,460,516	8,172,862	9,630,150	76,263,528	42,386,273	3,145,399	45,531,672	121,795,200
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	427,940	957,136	173,845	1,558,921	1,019,982	-	1,019,982	2,578,903
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	47,193,417	4,870,692	7,895,096	59,959,205	7,315,650	4,838	7,320,488	67,279,693
Այլ փոխառություններ	1,392,881	2,377,574	5,061,537	8,831,992	25,136,956	923,516	26,060,472	34,892,464
Այլ պարտավորություններ	417,458	-	-	417,458	-	-	-	417,458
Ընդամենը պարտավորություններ	49,431,696	8,205,402	13,130,478	70,767,576	33,472,588	928,354	34,400,942	105,168,518
Ջուտ Դիրք	9,028,820	(32,540)	(3,500,328)	5,495,952	8,913,685	2,217,045	11,130,730	16,626,682
Կուտակված ճեղքվածք	9,028,820	8,996,280	5,495,952		14,409,637	16,626,682		

31 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության, շուկայական և գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է Բանկի կառուցվածքային տարբեր մակարդակներում:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Բանկի վարչություն

Բանկի վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի վերահսկման համար:

Խորհրդին կից աուդիտի և ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով

Ռիսկերի կոմիտեն ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի կառավարման ռազմավարության, սկզբունքների, հայեցակարգերի, քաղաքականության և սահմանների մշակման ու կիրառման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման կարևոր խնդիրների համար և վերահսկում է դրանց նկատմամբ ընդունված համապատասխան որոշումների կատարումը:

Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողով

Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը պատասխանատվություն է կրում իրացվելիության և շուկայական ռիսկերի կառավարման, բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար, իր լիազորությունների շրջանակներում որոշումներ է կայացնում վերոհիշյալ ռիսկերի գծով:

Վարկային կոմիտե

Վարկային կոմիտեները իրենց իրավասությունների շրջանակներում որոշումներ են ընդունում պարտքային ռիսկի ընդունման վերաբերյալ, պատասխանատվություն են կրում պարտքային ռիսկի զսպմանն ուղղված սահմանաչափերի պահպանման համար:

Ռիսկերի կառավարման վարչություն

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է բանկային ռիսկերի բացահայտման, գնահատման, վերլուծության, մոնիթորինգի և հսկողության համար: Այն պատասխանատու է նաև ռիսկերի գնահատման համապատասխան հաշվետվությունների բազայի ստեղծման համար:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Խորհրդին կից Աուդիտի և ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են նախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Բանկը նաև մոդելավորում է «վատագույն դեպքերը», որոնք տեղ կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է Բանկի վարչությանը: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ վարկային ռիսկի համապարփակ չափի, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացառությունների վերաբերյալ, արտարժույթային ռիսկի, իրացվելիության ցուցանիշների և սթրես թեստերի վերաբերյալ: Յուրաքանչյուր ամիս տրամադրվում է ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն ըստ տնտեսության ճյուղերի կենտրոնացումների: Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը և վարկային ռիսկերի գնահատման հանձնաժողովը ամսական կտրվածքով ստանում են ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Բանկի բոլոր մակարդակների համար կազմվում են ռիսկերի վերաբերյալ տարբեր հաշվետվություններ, որոնք տարածվում են, որպեսզի Բանկի բոլոր բաժիններին ապահովեն հասանելիություն ընդհանուր, անհրաժեշտ և ժամանակին համապատասխան տեղեկատվությանը:

Յուրաքանչյուր օր անց է կացվում կարճատև նիստ ղեկավարության և Բանկի այլ աշխատակիցների մասնակցությամբ, որտեղ քննարկվում են սահմանված սահմանաչափերի պահպանումը, վերլուծվում է ռիսկը ներառյալ արժեքի ներդրումները, իրացվելիությունը, ինչպես նաև ռիսկի մակարդակում փոփոխությունները:

Ռիսկի նվազեցում

Բանկը ռիսկերի կառավարման շրջանակներում կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ դիրքերի կառավարման համար, որոնք առաջանում են տոկոսադրույքների, տարադրամների, ակցիաների արժեքի փոփոխության ռիսկի, պարտքային ռիսկի ինչպես նաև ըստ նախատեսված գործարքների դիրքերի փոփոխությունների հետևանքով:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

31.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխառությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

31.1.1 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեզմենտներ

Բանկի ակտիվների մեծամասնությունը տեղակայված է Հայաստանի Հանրապետությունում:

31.1.2 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և գսպողական քաղաքականություն

Բանկը կարգավորում է պարտքային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեզմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Մեկ վարկառուի գծով պարտքային ռիսկի չափը, ներառյալ բանկերը և ֆինանսական կազմակերպությունները, ավելի սահմանափակված է Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար:

Վարկային պորտֆելի պարտքային ռիսկի կենտրոնացվածության աստիճանը ներկայացված է ծանոթագրություն 18.4-ում:

Պարտքային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ պարտքային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ:

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության ներկայացված է ծանոթագրություն 18.3-ում:

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են մույն պարտքային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ Բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Բանկը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր պարտքային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

31.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ:

31.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Միջին տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների գծով կիրառվող միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2014 Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք, %			2013 Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	6.4	-	-
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	10.34	6.0	-	11.5	-	-
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	21.25	8.84	-	11.6	11.4	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16.29	11.31	9.46	17.1	12.4	12.8
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	8.0	1.1	-	8.1	1.1	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	0.01	0.01	0.01	3.0	3.0	3.0
- ժամկետային ավանդներ	10.62	7.81	-	11.9	8.5	-
Այլ փոխառություններ	9.99	5.25	3.63	10.0	5.3	-

Տոկոսադրույքի փոփոխության զգայունության վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատում մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամուտի վրա՝ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է

վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները, 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի իրացման ժամկետների: Կապիտալի ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Հազար ՀՀ դրամ		Կապիտալի զգայունություն						2014
Արտարժույթ	Փոփո- խություններ հիմնական տոկոսա- դրույքներում	Ձուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը	
ՀՀ դրամ	+3	-	(26,059)	(14,016)	(455,676)	(157,828)	(653,579)	
ՀՀ դրամ	+2	(25,275)	-	-	-	-	(25,275)	
ԱՄՆ դոլար	+2	(449,623)	-	-	-	(31,331)	(480,954)	
ՀՀ դրամ	(3)	-	26,664	14,563	490,477	209,855	741,559	
ՀՀ դրամ	(2)	25,275	-	-	-	-	25,275	
ԱՄՆ դոլար	(2)	449,623	-	-	-	31,331	480,954	

Հազար ՀՀ դրամ		Կապիտալի զգայունություն						2013
Արտարժույթ	Փոփո- խություններ հիմնական տոկոսա- դրույքներում	Ձուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը	
ՀՀ դրամ	+3	-	(7,719)	(16,137)	(554,845)	(41,172)	(619,873)	
ՀՀ դրամ	+2	(10,787)	-	-	-	-	(10,787)	
ԱՄՆ դոլար	+2	(155,108)	-	-	-	-	(155,108)	
ՀՀ դրամ	(3)	-	7,873	16,622	599,364	56,453	680,312	
ՀՀ դրամ	(2)	10,787	-	-	-	-	10,787	
ԱՄՆ դոլար	(2)	155,108	-	-	-	-	155,108	

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների

իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Արտարժույթ	2014		2013	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՄՆ դոլար	+5	(83,798)	+5	(55,735)
Եվրո	+5	(181)	+5	760

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	16,856,718	22,100,113	4,990,362	810,347	44,757,540
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	15,047,541	376,740	-	-	15,424,281
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	5,015,907	2,234,460	26,430	-	7,276,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր	19,445,861	46,185,302	344,757	10,925	65,986,845
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	244,364	266,967	28,660	94,790	634,781
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ	56,610,391	71,163,582	5,390,209	916,062	134,080,244
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	1,538,616	1,306,726	-	279	2,845,621
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	26,932,449	32,816,892	5,331,261	729,751	65,810,353
Այլ փոխառություններ	8,387,145	38,691,251	61,513	-	47,139,909
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	518,883	24,677	1,060	-	544,620
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ պարտավորություններ	37,377,093	72,839,546	5,393,834	730,030	116,340,503
Զուտ դիրք 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19,233,298	(1,675,964)	(3,625)	186,032	17,739,741
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2014 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,433,648	6,868,524	828,939	19,844	11,150,955
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	66,216,243	53,466,106	893,201	1,219,650	121,795,200
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	48,921,470	54,580,814	908,403	757,831	105,168,518
Զուտ դիրք 2013 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,294,773	(1,114,708)	(15,202)	461,819	16,626,682
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2013 թ. դեկտեմբերի 31-ին	2,409,529	3,024,199	662,885	5,334	6,101,947

31.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 20%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես՝ ծանոթագրություն 15-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

	Աուդիտ չարված	
	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն(Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ընդհանուր ակտիվներ)	41.32%	52.68%
Ն22- Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	168.01%	142.60%

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ միջև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 30-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը.

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
				Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	190,926	911,529	1,390,555	492,618	2,985,628	2,845,621
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	42,313,305	4,993,445	17,578,651	2,844,981	67,730,382	65,810,353
Այլ փոխառություններ	896,408	2,318,810	12,362,462	37,369,506	52,947,186	47,139,909
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	544,620	-	-	-	544,620	544,620
Ընդամենը պարտավորություններ	43,945,259	8,223,784	31,331,668	40,707,105	124,207,816	116,340,503
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	8,907,288	1,288,229	910,316	45,122	11,150,955	11,150,955

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
				Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	449,841	988,194	230,518	1,108,995	2,777,548	2,578,903
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	47,568,694	5,157,545	8,234,926	7,494,795	68,455,960	67,279,693
Այլ փոխառություններ	1,545,930	2,901,554	6,019,532	29,182,002	39,649,018	34,892,464
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	417,458	-	-	-	417,458	417,458
Ընդամենը պարտավորություններ	49,981,923	9,047,293	14,484,976	37,785,792	111,299,984	105,168,518
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	6,101,947	-	-	-	6,101,947	6,101,947

31.4 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Բանկի ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման, հաստատման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Ռիսկերի

կառավարման ծառայությունը, տնօրինությունը, Խորհուրդը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում`

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացույիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են խորհրդին:

32 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով 1988թ. Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ` իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը, գլխավոր պահուստը, չբաշխված

շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիմնական կապիտալ	21,450,189	18,616,186
Լրացուցիչ կապիտալ	(61,925)	705,812
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	21,388,264	19,321,998
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	117,517,935	100,740,344
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	18.20%	19.18%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

2009թ. հունվարի 1-ից ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվել է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվել է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 30,000,000 հազար ՀՀ դրամ:

33 Վերլուծություն ըստ սեգմենտների

Բանկի գործառնությունները բավականին ինտեգրացված են և կազմում են մեկ գործարար սեգմենտ ըստ ՖՀՍՍ 8 «Գործառնական սեգմենտներ» ստանդարտի պահանջների:

Արտաքին հաճախորդներից ստացվող եկամտի մեծ մասը վերաբերում է Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտներին: Բանկը չունի առանձին հաճախորդ, որից ստանում է իր հասույթի 10%-ը կամ ավելին:

Բանկի ոչ ընթացիկ ակտիվները հիմնականում գտնվում են Հայաստանի Հանրապետությունում:

